

[Qvist Jørgensen]

På en typisk mindre erhvervsskole er situationen følgende – jeg har delt det op i fire punkter:

For det første fås ved opstart af en basisårshenhed en grundbevilling til håndbøger, leksika og enkeltværker på 50.000 kr. uden moms. Denne bevilling kan ved en motiveret ansøgning eventuelt suppleres med 12.500 kr. årligt. Det siger sig selv, at man for sådan et beløb ikke får mange håndbøger stillet til rådighed.

For det andet er det sådan, at indretning af et bibliotek, registreringen osv., osv. varetages på de fleste skoler af en eller flere fællesfagslærere, der honoreres gennem de såkaldte puljetimer, der er cirkulærebestemte timer, der skal anvendes til pædagogiske funktioner inden for almenundervisningen.

Biblioteksfunktionen er ikke beskrevet nogetsteds, så det er op til den enkelte skoles lærerkorps, om man vil bruge af sine puljetimer til at få noget bibliotekslignende op at stå, eller om man vil bruge dem til noget andet. På den skole, jeg har undersøgt, bliver der ugentligt anvendt fire skematimer til biblioteksfunktionen, idet de mener, at det i hvert fald er helt nødvendigt for deres forbedrelse og gennemførelse af undervisningen. Men der er altså ingen faguddannet bibliotekar tilknyttet.

For det tredje er det sådan, at bevillinger og puljetimemuligheden kun muliggør, at biblioteket – hvis man da overhovedet kan kalde det et bibliotek – er et lærerbibliotek, som eleverne kun i meget begrænset omfang kan trække på, f.eks. ved emnearbejde. Der er ingen mulighed for almindelig åbningstid og udlån til elever.

Og det fjerde punkt: på nogle få, de meget store erhvervsskoler, eksisterer der bedre løsninger med ansat administrativt personale, enkelte steder også bibliotekaruddannede. Men det er en løsning, man selv har konstrueret inden for skolernes normalbudget, også her som regel uden egentlig elevorienteret udlån.

Jeg var og er bekendt med, at Direktoratet for Erhvervsuddannelserne i samarbejde med Forstandersammenslutningen har nedsat en arbejdsgruppe, der skal registrere og analysere forholdene omkring biblioteks- og materialsamling på de tekniske skoler. Jeg håber, at resultatet af dette arbejde, som jeg forstår

kommer her i maj 1987, også de spørgeske-maundersøgelser, man er i gang med og bearbejder netop i de her dage, kan indgå i den redegørelse og den beskrivelse, som vi pålægger eller anmoder kulturministeren og undervisningsministeren om at fremlægge inden årets udgang.

Men egentlig behøver vi ikke mere dokumentation for at konstatere, at den biblioteksmæssige betjening på erhvervsskolerne og på en lang række andre skoler er helt uantagelig, og at der skal gøres noget ved det. Det skal vi gøre, ikke alene af hensyn til elevernes uddannelse, mens de går på skolen, men også for at der ikke skal opstå et hul i de unges naturlige vane med at bruge landets forskellige biblioteker. Lidt hårdt sat op må man vel konstatere, at en stor del af årsagen til, at de lavtuddannede i Danmark er så forholdsvis sjældne brugere af vort i øvrigt ret gode bibliotekssystem, er, at de på væsentlige tidspunkter i deres udviklingsforløb ikke er vænnet til at gøre brug af biblioteket, ganske enkelt fordi muligheden ikke eksisterer i tilstrækkeligt omfang.

Og hvad værre er: hvis man ikke helt bevidst satser på at vænne de unge til at bruge informationsmulighederne – og det er ikke kun bøger, jeg taler om – går de i stå. Der sker ingen udvikling.

På den baggrund citerer jeg igen, hvad jeg lige sagde før: bevillinger og puljetimemuligheden muliggør kun, at biblioteket er et lærerbibliotek, som eleverne kun i meget begrænset omfang kan trække på, f.eks. ved emnearbejde. Der er ingen mulighed for almindelig åbningstid og udlån til elever.

Og jeg vil fortsætte med et andet udsagn. Denne gang er det fra en handelsskole og et handelsgymnasium, hvor man siger: skolens mål er i første række at opbygge en rimelig bogbestand således, at der kan ydes såvel lærere som elever en rimelig service. Det skal understreges, at der i øjeblikket ikke er umiddelbar adgang til biblioteket for eleverne, så udlån kan kun finde sted ved henvendelse til faglærere.

Under mit forsøg på at sætte mig ind i dette emne er jeg stødt på flere problemfelter, som jeg håber at de respektive ministre vil vise en særlig opmærksomhed. F.eks. synes det at være et særligt problem, når uddannelsesstedet er forholdsvis lille, især hvis det er placeret i et tyndt befolket område,